

v. Toor's
 oljuklæðir eru vel kend og nóg
 avhildin í Føroyum.

Fremme af dens berettigede Interesser. Men Betingelsen for god Samvirken er al Tid Ærlighed og loyal Opførsel fra begge Sider. Jeg ved, at det danske Folk ønsker det bedst mulige Samarbejde med Broderfolket her, og den nuværende Regering vil med Glæde medvirke til en Udvikling, der fremmer Befolkningens Indflydelse paa dens egne Anliggender, men det danske Riges Enhed kan ikke svækkes for at separatistiske Bevegelser kan udfolde sig.

Vil man leve i Fællesskab med det øvrige danske Folk, maa man arbejde loyalt med under den til enhver Tid gældende Lovgivning og Retsordning. Enhver kan arbejde for Ændring af Lovene, men Ændringer maa ogsaa besluttes paa lovlig Maade, og naar Beslutning er taget, maa man boje sig derfor fra alle Sider.

Saaledes har mit Parti og andre Partier, der ønskede Ændringer i det gældende System, i den gældende Forfatning og i den specielle Lovgivning, maattet indrette sig og saaledes maa Befolkningen paa Færøerne ogsaa indrette sig.

Men, vil man ikke leve i Fællesskab med os, saa maa Befolkningen her, paa reguleret Maade, give Udtryk derfor, og saa maa den ogsaa tage alle Konsekvenser deraf; man kan ikke nyde Fællesskabets Fordele og dog være fri og uafhængig af den anden Part i Fællesskabet.

Selv om der, som sagt, aldrig har været nogen Drøftelse, hvorunder det danske Folk eller dets Repræsentanter har udtalt sig om dette pinlige Spørgsmaal, føler jeg mig overbevist om, at jeg med de her fremsatte Betragtninger har givet Udtryk for, hvad Folk i Danmark tænker og mener om denne Sag.

En Hilsen fra Danmark.

Idet jeg overbringer en Hilsen fra det danske Folk og særlig fra Landets Regering, udtaler jeg samtidig Forventningen om, at alle betydningfulde Anliggender maa blive behandlet med Alvor af ansvarlige Repræsentanter af Folket.

Tiden giver Folkene mange Opgaver at tumle med, og de økonomiske Forstyrrelser kaster stadig sine Skygger ind i Folkets Liv. Der er, særlig for de smaa Folk, meget at overvinde for at sikre Folket Adgang til et rimeligt Udkomme ved eget Arbejde, men netop Tidens store Vanskeligheder maa formane os i de smaa Nationer til Samvirken og Sammenhold om de fælles Interesser.

Jeg haaber, at der ogsaa vil være Forstaaelse heraf i den færøske Befolkning, og jeg ønsker, at man lidenskabsløst og loyalt vil kunne drøfte alle Spørgsmaal, som maatte have Interesse her, og som ikke bryder den Samhörighed, der har gammel historisk Ret.

Færingerne og Grønland.

»Dagens Nyheder» for
 5. September bringer følgende Artikel:

I de senere Aar har Færingerne stadig gjort Tilnærmelser. I 1926 fik de Tilladelse til at faa en Station ved Angissup Kertarsua (Ravns Storo), som ligger i Godthaabs Syddistrikt. Og hertil er Syd- og Nordgrønlands Landsraad gaaet med. I 1927 vedtog og stadfæstede den danske Rigsdag en midlertidig Lov om Tilladelse for de danske og islandske Fiskerskibe til at fiske indenfor et Territorium med de yderste Øer som Grænse og flyttede samtidig den foran nævnte Station til Kangerlaursorusek (nuværende »Færingehavn«). Stedet ligger ca. 45 km fra Godthaab og kun ca. 10 km fra den nærmeste beboede Plads, Urtorkamiut. Dette var Befolkningen og Kommuneraadet ved Narsak meget utilfreds med, fordi Havnen ligger ved det Løb, Sæltækket kommer igennem, nemlig Løbet mellem Merkuitsok (Skinderhvalen) og Øerne Simiut. Sydgrønlands Landsraad udtalte sin Utilfredshed med at Havnen flyttedes »til et Sted, hvor den kan virke skadelig for grønlandske Erhverv, og hvor den er saa nær ved beboet grønlandsk Plads«. Endvidere beklagede Landsraadet, at den danske Rigsdag har givet midlertidig Tilladelse til Fiskeri indenfor Soterritoriet og ønskede, at »den hidtil gældende Territorialgrænse ikke overskrides«.

Jeg vil nu ikke dvæle ved disse Problemer og nærer intet Ønske om, at Tilladelsen omslodes. Det var Hensyn, man maatte vise Færingerne, da de jo maa have en Havn et Sted.

Men nu vil det være for meget at holde sig passiv. I Foraaret stod der i en Radioavis (Nr. 79, d. 8. April), at den færøske Folketingsmand Samuelsen har fremsat som Forslag til den danske Rigsdag, at færøske Fiskere »skal have Lov til at fiske helt ind til Fastlandet, dog visse Fjorde undtagne«. Dette betyder, at den nuværende Territorialgrænse ophæves, og at alle grønlandske Farvande aabnes, undtagen »visse Fjorde«, for Færingerne. Dette er ganske vist kun, hvad vi venter heroppe (ligesom Sydgrønlands Landsraad har sagt i 1927: »Landsraadet er ikke i Tvivl om, at Følgen af sliq Tilladelse vil blive, at Færingerne om ikke længe vil stille Krav om ogsaa at komme ind paa Fjordene for at drive Fiskeri der«), men det er en stor Overraskelse og vækker megen Opsigt, fordi dette Krav kommer tidligere end vi har ventet. Og hermed er man kommet til et afgørende Punkt, nemlig Forløberne for Omvæltning, en Revolution af de nuværende Forhold: Oplukning af Landet og Monopolets Ophævelse, idet den nuværende Territorialgrænse Ophævelse er ensbetydende med, at Monopolets skærmende Mur brydes. Dette Spørgsmaal har en saa stor national Betydning, at jeg, som ikke hører til Administrationen, er bleven nødsaget til paa Landsmænds og egne Vegne og paa Opfordring af disse at gribe Pennen.

Om Spørgsmaalet har særlig Interesse for Befolkningen af Vestgrønlands mellemste Del og specielt Godthaabs Distrikt, fordi de fiskerigeste Banker ligger uden for Godthaab, og da det er afgjort, at med de Fjorde, man vil have aabnet, menes bl. a. Godthaabs Fjorde. Derfor er det kun naturligt, selvfolgeligt, at vi fra Godthaab har et Ord at sige om Spørgsmaalet, der jo i sig selv fremmaner til en stærk Modaktion fra Grønlandernes Side.

Men desuden er der en anden Ting, der har faaet mig til at skrive. Jeg tror, naar saadanne Spørgsmaal er fremme, saa er der sikkert adskillige i Danmark, der tænker som saa: »Men hvad mener selve Grønlanderne om Sagen?« Man kan ved at læse Landsraadsforhandlingerne faa det Spørgsmaal besvaret, men efter et udbredt Forlydende er der nogle, som ikke har særlig Tillid til disse, idet man mener, at Landsraadet arbejder under Styrelsens Paavirkning. Det Spørgsmaal vil jeg helst ikke berøre. Men jeg vil garantere for, at det, jeg i det følgende vil skrive, ikke er skrevet under denne Paavirkning, men har sin Bund og Grund i den offentlige Mening blandt Grønlanderne. Og derfor, skont vi vægrer os ved at tro, at Regeringen vil gaa ind paa Færingernes Forslag, og skont vi ved, at Landsraadet vil gøre alt for at modsætte sig Forslagets Gennemførelse, vil vi ikke sidde med Hænderne i Skødet.

Se, der er i dette Spørgsmaal to Hensyn at tage: 1) Hensyn til Færingerne, dem, der af nødvendige Grunde fremsætter Forslaget, og 2) Hensyn til Grønlanderne, hvis Fangstomraade man begærer. Begge Folk hører til Danmark, og det er klart, at den danske Regering gerne vil ordne Sagen til begge Parters Tilfredsstillelse og Bedste.

I Færingerne ønsker, at det nuværende Soterritorium skal ophæves. Ønsket har sin Grund i de vanskelige Fiskeriforhold ved Færøerne, idet man med langt større Udbytte kan fiske heroppe. Da jeg ikke kender Forholdene paa Færøerne, vil jeg ikke berøre denne Side af Sagen. Jeg vil blot anføre, — ifølge de meget sparsomme Kilder, jeg kan opdrive — at Færingernes Islandsfiskeri i 1924 har givet 7 Millioner Kroner. Saa det tyder dog paa, at der ogsaa er andre Steder end Grønland, hvor de kan fiske med godt Udbytte — i hvert Fald den Gang.

Løvrigt — menneskelig talt — har vi ikke noget imod Færingerne, og har heller ingen Grund dertil. Vi forstaa, at de søger herop til Fiskebankerne, hvor de kan faa endnu større Udbytte. Og vi har ikke noget imod at give dem en Havn under visse Betingelser. Men alt dette vil vi gaa ind paa, »saa længe de ikke kommer vore egne Interesser for nær«, som et af Nordgrønlands Landsraadsmedlemmer sagde under Modet i

ROYNDARSTUND

Ein føroyskur teknari avmyndar soleiðis hin politiska standin í Føroyum um hetta mundið. Jóannes bóndi hevur vundið seg í teymarnar, og sjálvt um hann setur fótur í spenn, gongur ongan veg — tí teir eru ovnógvir á endanum. So stalt kemur tað væl við, at knivurin hjá Pállí kappar. C.

uden for Godthaab, og da det er afgjort, at med de Fjorde, man vil have aabnet, menes bl. a. Godthaabs Fjorde. Derfor er det kun naturligt, selvfolgeligt, at vi fra Godthaab har et Ord at sige om Spørgsmaalet, der jo i sig selv fremmaner til en stærk Modaktion fra Grønlandernes Side.

Men desuden er der en anden Ting, der har faaet mig til at skrive. Jeg tror, naar saadanne Spørgsmaal er fremme, saa er der sikkert adskillige i Danmark, der tænker som saa: »Men hvad mener selve Grønlanderne om Sagen?« Man kan ved at læse Landsraadsforhandlingerne faa det Spørgsmaal besvaret, men efter et udbredt Forlydende er der nogle, som ikke har særlig Tillid til disse, idet man mener, at Landsraadet arbejder under Styrelsens Paavirkning. Det Spørgsmaal vil jeg helst ikke berøre. Men jeg vil garantere for, at det, jeg i det følgende vil skrive, ikke er skrevet under denne Paavirkning, men har sin Bund og Grund i den offentlige Mening blandt Grønlanderne. Og derfor, skont vi vægrer os ved at tro, at Regeringen vil gaa ind paa Færingernes Forslag, og skont vi ved, at Landsraadet vil gøre alt for at modsætte sig Forslagets Gennemførelse, vil vi ikke sidde med Hænderne i Skødet.

Se, der er i dette Spørgsmaal to Hensyn at tage: 1) Hensyn til Færingerne, dem, der af nødvendige Grunde fremsætter Forslaget, og 2) Hensyn til Grønlanderne, hvis Fangstomraade man begærer. Begge Folk hører til Danmark, og det er klart, at den danske Regering gerne vil ordne Sagen til begge Parters Tilfredsstillelse og Bedste.

I Færingerne ønsker, at det nuværende Soterritorium skal ophæves. Ønsket har sin Grund i de vanskelige Fiskeriforhold ved Færøerne, idet man med langt større Udbytte kan fiske heroppe. Da jeg ikke kender Forholdene paa Færøerne, vil jeg ikke berøre denne Side af Sagen. Jeg vil blot anføre, — ifølge de meget sparsomme Kilder, jeg kan opdrive — at Færingernes Islandsfiskeri i 1924 har givet 7 Millioner Kroner. Saa det tyder dog paa, at der ogsaa er andre Steder end Grønland, hvor de kan fiske med godt Udbytte — i hvert Fald den Gang.

Løvrigt — menneskelig talt — har vi ikke noget imod Færingerne, og har heller ingen Grund dertil. Vi forstaa, at de søger herop til Fiskebankerne, hvor de kan faa endnu større Udbytte. Og vi har ikke noget imod at give dem en Havn under visse Betingelser. Men alt dette vil vi gaa ind paa, »saa længe de ikke kommer vore egne Interesser for nær«, som et af Nordgrønlands Landsraadsmedlemmer sagde under Modet i

1927, og det har de netop gjort ved deres Krav om Ophævelse af den nuværende Territorialgrænse og Oplukning af Fjorde. Desuden har de fisket — og kan fiske — med stort Udbytte ved de Fiskepladser, de har Adgang til, og vi forstaa ikke, hvad de har at forlange mer. Vi synes, at der ingen Grund er til at give dem mer, netop fordi dette kan blive et skæbnesvangert Skridt for Grønlanderne.

I den Forbindelse vil jeg ikke undlade at bemærke, at det allerede har vist sig, at Færingerne (eller visse færøske Skibe) er ligegyldige over for vore Interesser, idet de efter grønlandske Fangeres Udsagn har plyndret Ederfuglereder paa Øerne og skudt Fuglene i Fredningstiden. Og hermed har de begaaet en dobbelt Forseelse: De er trængt ind — hvad der ofte sker — over Grænsen, har været i Land og overtraadt en Bestemmelse, de sikkert godt kender — og burde kende. Saadanne Tilfælde indbyder aldeles ikke til nærmere Bekendtskab.

(Sluttet).

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Fiskemarkedet.

(Telegram til Amtet).

Barcelona: Tilførsel af islandske 210. Priser uforandret. Beholdning af alle Sorter 600.

Oporto: Tilførsel af danskislandske 234, af newfoundlandsk 6, af tysk 6. Priser uforandret.

Genua: Markedet roligt. Efter-spørgselen ringe. Priserne uforandret, fra Frankrig 8, fra England 2 1/2.

Ungdomsskolen.

Ungdomsskolen ved Snedkerm. P. Poulsen genoptages til 1. Oktober d. A. Elever indtages hos Skolens Leder P. Poulsen.

Thorshavn Byraad har paa sidste Byrådsmøde vedtaget at opføre et Lokale til Ungdomsskolen paa det Kommuneskolen tilhørende Areal.

„Flaggsjúkan“.

Løgtingið sýnti danska ríkisráðharranum, harra Stauning, tann sama heioður sum Havnin yvirhóvur — at flagga fyrí honum tórsdagin, tíðid hann kom til Havnar. Løgtingið eigur einki annað flagg enn danskt ríkisflagg, og tað var haft uppi — fyrsta sinni síðani bóndasonurin skar tað niður.

8 sjálvstýrismenn fingi ikki gott av hesum, tí teir kendu ikki koma inn um tingdyrnar, soleingi hetta flagg var uppi.

Tingfundurin var útsettur henda dagin, vegna flaggsjúkuna hjá teim 8.

Og so mundi verið dagin eftir eisini. Tí henda dagin var eisini flagga fyrí ríkisráðharranum,

Vinduer, Døre og Lister.
 Godt og billigt Arbejde.
 Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
 Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

ið fór av stað henda dagin seinrapartin.

Og tað kann ikki sigast annað, enn at tað er málmur í harra Mitens, burtursæð frá hansara rúgvu, tí hann hálaði hitt danska flaggið niður á hálvum degi, so løgtingið kundi halda fund. Teir 8 sjálvstýrismennir gjørdist púra friskir og komu á ting, og harra Mitens hevði hála seg nóg upp síðuna av bóndasoninum.

Sambandstingmonnum dámdu lítið, at Mitens hálaði flagg niður á hálvum degi, og teir bóru soljóðandi mótmæli til formannsins:

»Vi undertegnede Medlemmer af Sambandspartiet i Lagtinget protesterer imod, at Hr. Lagtingsmand Mitens har nedtaget det paa Lagtingshuset i Anledning af Statsministerens Besøg vajende Dannebrogsslagg umiddelbart for Lagtingsmodet Kl. 1, idet vi ikke kan undlade at sætte dette i Forbindelse med en Udtalelse af Selvsstyrerpartiets Formand om, at han og hans Tilhængere ikke kunde overvære Lagtingsmodet, ejhellere holde Partimoder i Lagtingshuset, saalænge Dannebrog vajede over Huset.

Vi har tidligere udtalt vor Beklagelse af, at Dannebrog ved en bestemt Lejlighed er skaaet ned af Lagtingets Flagstang, og vi vil heller ikke i Tavshed finde os i, at Dannebrog stryges som en Indrømmelse til Kredse i eller udenfor Lagtinget, der er Rigsflaget uvenlig sindede.

Under Lagtingsformandens Sygdomsforfald har vi i Dag i god Tid gjort Nestformanden bekendt med dette vort Standpunkt.»

Grønlandsspørgsmaalet.

Lagtinget har til Behandling ogsaa i Aar Sagen om Færingers Fiskeri ved Grønland. Lagtingets Fiskeriudvalg har ladet denne Sag vente, idet man mente, at en Forhandling med Statsministeren, da denne kom hjem fra Grønland, muligt kunde bidrage til en heldig Ordning af Forholdene vedrørende Færingers Fiskeri ved Grønland.

Statsministeren kom hertil i Torsdags, og var til Møde med Lagtingets Medlemmer. 8 Selvsstyrerepræsentanter undlod at møde, og har dermed lagt for Dagen, at Grønlandsspørgsmaallets heldige Løsning ikke ligger dem saa meget paa Sinde, som andre — mere svævende Anliggender. Om de færøske Fiskere er af samme Mening, turde dog være et Spørgsmaal.

Havnar býráð.

Býráðsfundur verður miðvikudaginn komandi kl. 8. s. p.

Klakksvík.

Lógin um ellisrentu.

Harri blaðstjóri! Fegnir, sum vit eru, við at lesa tygara frágreiðing um „Loy om Aldersrente“ í seinasta nr. av tygara — ella lati okkum siga okkara — blað, skulu vit veita tygum tókki fyrri tygara uppskott.

Vit vóna, at tað má eydnast at fáa tað samtykt av okkara løgtingi. Ikki ivast vit í, at Norðoya tingmenn vilja styðja uppskotið væl, annars gera teir sær fyrri skommun.

Fléiri Klakksvíkingar.